

Wetenschappelijk
congres:

Een voorproef

Vrijdag 4 oktober 2013: Nationale Ouderendag. Een toepasselijker datum had er dit jaar niet voor het wetenschappelijk congres van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) kunnen zijn, want het thema van die dag is vergrijzing en het notariaat. Het preadvies, geschreven door Kees Blankman en Chanien Engelbertink, met de titel 'Notariële bescherming van ouderen' zal die dag worden besproken. Maar er is meer. Wat? Vier sprekers lichten alvast een tipje van de sluier op.

LEZING 1

Wie: Aart Hendriks (coördinator gezondheidsrecht van artsenorganisatie KNMG)

Lezing: Komt een oudere met een blauwe plek bij de dokter

Wat kunt u verwachten? Ouderen in Nederland zijn steeds vaker het slachtoffer van fysieke, psychische en seksuele mishandeling. Het gaat dan niet alleen om mishandeling door vreemden, bijvoorbeeld op straat, maar ook om mishandeling door naasten binnen de huiselijke kring, waaronder (klein)kinderen en de partner. Oudermishandeling kan zijn ingegeven door financiële motieven, maar hoeft dat niet te zijn. Door de verschillende vormen van oudermishandeling en de diversiteit aan 'daders' en motieven, is oudermishandeling een complex maatschappelijk probleem. Oudermishandeling neemt zelfs zulke vormen aan, dat de overheid en beroepsorganisaties van artsen diverse maatregelen hebben genomen om deze vorm van mishandeling te helpen voorkomen en te bestrijden.

Maar wat wordt precies verstaan onder oudermishandeling? Wat moet en kan een arts doen bij een vermoeden van oudermishandeling? Hoe verhoudt zich dit tot zijn beroepsgeheim? In hoeverre heeft de oudere zelf iets te zeggen over de te nemen (beschermings)maatregelen? Wat zijn juridische en praktische knelpunten? En wat kunnen notarissen van de eerste ervaringen van artsen leren? Deze vragen loop ik op het congres systematisch na.

LEZING 2

Wie: Herman Post (manager hulp en informatie Stichting Alzheimer Nederland) en Wiesje van der Flier (hoofd Research Alzheimer Center en universitair hoofddocent VUMC)

Lezing: Wilsbekwaamheid van mensen met dementie

Wat kunt u verwachten? Wat is het belang van de verbeterde diagnose en betrouwbare informatie bij het vaststellen van wilsbekwaamheid? In Nederland zijn er zo'n 256.000 mensen met dementie. Schatting is dat er hiervan 100.000 mensen nog geen diagnose hebben. Van de 256.000 zijn ongeveer 14.000 mensen jongdementerend (de diagnose is voor het 65e jaar gesteld) en leidt 70 procent aan Alzheimer. In de afgelopen 10 jaar zijn er dankzij onderzoek nieuwe methoden ontwikkeld om met meer zekerheid de diagnose te kunnen stellen. Zo is met biomarkers in hersenvocht en via speciale hersenscans het Alzheimerewit 'amyloid' zichtbaar te maken.

Als de ziekte je leven binnensluip, is dit onomkeerbaar, zowel voor de persoon met dementie als ook voor zijn naasten. Langzaam raak je de regie over je eigen leven kwijt.

Vergeetachtigheid, verminderd overzicht en begrip van complexe situaties zijn essentiële kenmerken van dementie. Toegang tot betrouwbare informatie en advies is van belang. Je wilt je zaken goed regelen. Helaas is dit niet altijd de praktijk.

De huidige tijd kent diverse vormen van samenleven, soms hebben mensen meerdere relaties achter de rug en zijn er mensen die willens en wetens uit zijn op 'financieel misbruik'. Daarnaast zitten we ook in een juridische claimcultuur. Mantelzorgers/partners die de zaken moeten regelen, zijn vaak zwaar overbelast of hebben kans daarop. De weg naar de notaris is niet het eerste waar men aan denkt. Het Protocol beoordeling wilsbekwaamheid is één, maar is uw informatieverstrekking op orde? Toegang tot de verbeterde diagnose geeft houvast in het beoordelen van wilsbekwaamheid. Dit zijn punten die wij graag tijdens het congres aan de orde stellen.

LEZING 3

LEZING 4

Wie: Kees Blankman en Joske Kaljee (docent faculteit der rechtsgeleerdheid VU Amsterdam, respectievelijk onderzoeks-assistent VU Amsterdam)

Lezing: Onderzoek naar levenstestament in notariële rechtspraktijk

Wat kunt u verwachten? Nu de gemiddelde levensverwachting van mensen langer wordt en de vergrijzing toeneemt, komen steeds meer mensen op een punt dat zij niet meer wils-bekwaam zijn om zelf beslissingen te nemen over belangrijke zaken. Door het opstellen van een levenstestament of notariële volmacht die doorwerkt bij wilsonbekwaamheid, houdt de volmachtgever regie over het eigen leven.

Van deze rechtsfiguur wordt in de notariële rechtspraktijk in toenemende mate gebruik-gemaakt, terwijl over de toepassing hiervan nog weinig bekend is. Wij onderzoeken op dit moment het levenstestament in de notariële rechtspraktijk. In een vragenlijst die naar de leden van de KNB is verstuurd, wordt gevraagd naar zaken als de vorm van de volmacht, de

inschakeling van een arts, het inbouwen van een toezicht- en controlemechanisme en de inschrijving van het levenstestament in het register. Andere vragen hebben betrekking op de behoefte aan deze rechtsfiguur en de meest voorkomende redenen om van deze rechtsfiguur gebruik te maken of dat juist niet te doen.

De resultaten van dit onderzoek worden tijdens het wetenschappelijk congres gepresenteerd. U kunt nog tot 9 september meedoen. We stellen uw medewerking bijzonder op prijs.

.....
[Het wetenschappelijk congres vindt plaats in Het Concertgebouw te Amsterdam. Er worden 4 vakinhoudelijke PE-punten aan toegekend. Voorafgaand aan het wetenschappelijk congres wordt er ook een buitengewone ledenvergadering van de KNB gehouden. Op de agenda staat de mogelijke teruggave van een deel van de reserves en aanpassing van het Reglement financiële bijdragen. Inschrijven kan tot 16 september. Bij aan-melding na 16 september zijn administratie-kosten verschuldigd.](#)
.....

Wie: Saskia van de Merwe (arts Maatschappij en Gezondheid, voorzitter van de Vereniging van Indicerende en adviserende Artsen (VIA))

Lezing: Het 'niet pluis'-gevoel, wat moet ik ermee?

Wat kunt u verwachten? Iedere notaris herkent het 'niet pluis'-gevoel waarbij een cliënt anders reageert dan passend wordt geacht. In de medische wereld is bewezen dat dit gevoel een snelle en juiste indicator is om nader onderzoek te doen, er is zeer waarschijnlijk een probleem. Zo is het ook voor de notaris. Gebruikmaken van het KNB-protocol geeft handvatten om tijdig een beoordeling van een arts te vragen. De KNB, EPN en de VIA hebben een medisch protocol hiervoor ontwikkeld. De notaris kan de adviserende onafhankelijke arts vragen nader te onderzoeken welk probleem er speelt en wat dat voor gevolg heeft voor het kunnen uiten van de eigen wil.

Welke omstandigheden en ziekten beïnvloeden het uiten van de eigen wil? Wat kan onder andere een arts doen om dit ten goede te veranderen? Waarom een adviserende en indicerende arts? Wat doet ouderdom in algemene zin met ons functioneren? Hoe definitief is wilsonbekwaamheid? En als een cliënt wilsonbekwaam is, wat betekent dit voor een notaris vanuit medisch perspectief? Ik zal deze vragen beantwoorden en adviezen verstrekken voor uw praktijkvoering.